

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Miroslavou Hrehorovou v právní věci žalobce: **H. V. L.**, narozen dne X., státní příslušník V., bytem X., zastoupeného Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1, proti žalované: Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie, Olšanská 2, Praha 3 130 51, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 6. 2012, č.j. CPR-3387-6/ČJ-2012-009CPR-V242, o správním vyhoštění,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d v ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí ze dne 11. 6. 2012, č.j. CPR-3387-6/ČJ-2012-009CPR-V242, kterým žalovaná potvrdila rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, č.j. KRPA-67546/ČJ-2011-000022 ze dne 24. 2. 2012. Tímto rozhodnutím bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění a doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena na jeden rok. Dále správní orgán I. stupně konstatoval, že počátek doby, pro kterou nelze umožnit vstup cizince na území členských států Evropské Unie, se stanovil v souladu s ustanovením § 118 odst. 1 tohoto zákona od okamžiku, kdy účastník řízení pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky a současně v souladu s ustanovením § 118 odst. 3 tohoto zákona stanovil dobu k vycestování z území ČR do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Žalobce argumentuje tím, že žalovaná porušila ustanovení § 2, § 3, 4, 50 odst. 3 a 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů a ustanovení § 119 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Za nesporné žalobce označil, že byl v době platnosti jeho povolení k pobytu dne 31.08.2010 zadržen pro podezření ze spáchání trestného činu a následně do 29.04.2011 omezen na osobní svobodě uvalením vazby. Dne 29.04.2011 byl propuštěn z vazby na svobodu. Namítá, že nebyl nijak ze strany státního orgánu poučen o tom, že je nezbytné, aby se neprodleně dostavil na cizineckou policii v zájmu řešení pobytové otázky. Má za to, že takové poučení bylo zcela nezbytné v zájmu ochrany práv a oprávněných zájmů účastníka řízení. Trestní řízení skončilo dne 16.05.2012 zproštěním viny žalobce, kdy žalobce do této chvíle byl zjevně povinen setrvávat na území České republiky a být orgánům činným v trestním řízení plně k dispozici, jakož se i zúčastnit případných soudních jednání.

Žalobce uvedl, že byl zcela nezákonným způsobem omezován na osobní svobodě po dobu 8 měsíců, tímto jednáním státu mu bylo znemožněno v zákonné lhůtě podat žádost o prodloužení stávajícího pobytu, přičemž zároveň měl po dobu, kdy mu správní orgán vyčítá neoprávněnost pobytu na území, povinnost na území ČR setrvávat. Pokud žalovaná ve svém rozhodnutí odkazuje na ustanovení § 103 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ze kterého vyplývá, že žalobce byl povinen se první pracovní den následující po dni propuštění z vazby na svobodu dostavit na policii, nebyl-li držitelem platného víza, je žalobce toho názoru, že s odkazem na ustanovení § 4 odst. 2 a 4 správního řádu, měl být o takové skutečnosti včas a řádně poučen, nejpozději v den svého propuštění z vazby na svobodu. Jestliže zákon stanoví takto krátkou lhůtu, je nezbytné, aby orgány veřejné správy rovněž zajistili funkčním způsobem ochranu ohrožených práv osob v souladu s posláním veřejné správy jako služby veřejnosti. Žalobce nebyl o tom, že má po svém propuštění z vazby na svobodu povinnost dostavit se ve stanovené lhůtě na policii řádně poučen, a následkem došlo k tomu, že jednal v dobré víře, že jako osoba obviněná z trestného činu má povinnost být orgánům činným v trestním řízení plně k dispozici, dostavit se neprodleně na výzvu k soudu či na policii a podobně, a tedy setrvávat na území České republiky.

Žalobce tak považuje postup správního orgánu za velmi necitlivý s ohledem na okolnosti případu, dokonce za nezákonný mající všechny prvky tzv. „přepjatého formalismu“. Žalobce má za to, že jakékoli zákonné ustanovení je plně podřízeno ústavnímu principu materiálně právního státu, v souladu s nímž je nezbytné zákony vykládat, přičemž s ohledem na uvedený princip je základním účelem správního rozhodování zejména docílit vydání spravedlivého rozhodnutí, které bude úměrné zájmu veřejnému při posouzení zájmu osobnímu, konkrétních účastníků řízení. Upřednostňování formalistického přístupu na úkor přístupu materiálního, resp. skutečně zjištěného stavu věci označil za nezákonné opakovaně i Ústavní soud ČR. v této souvislosti žalobce poukázal na judikaturu Ústavního soudu (např. nález sp. zn. Pl. ÚS 21/96, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 7, nález č. 13, nebo nález sp. zn. 19/98, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 13, nález č. 19). Z této judikatury žalobce dovodil, že Ústavní soud považuje za samozřejmé a určující pro nalézání práva, že vždy je nezbytné vycházet z individuálních rozměrů každého jednotlivého případu, které jsou založeny na zjištěných skutkových okolnostech. Mnohé případy a jejich specifické okolnosti mohou být - jako v dané věci - značně komplikované a netypické; to však nevyvazuje orgány veřejné správy či obecné soudy z povinnosti udělat vše pro spravedlivé řešení, jakkoliv se to může jevit složité. K této námitce odkázal i na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 – 56.

Žalobce zdůrazňuje, že kdyby byl při propuštění z vazby řádně poučen, a následně se včas dostavil k příslušnému orgánu cizinecké policie, nepochybně by mu bylo vydáno osvědčení o oprávněnosti k pobytu a to vzhledem k probíhajícímu trestnímu řízení. Má za to, že byl oprávněn, resp. dokonce povinen k pobytu na území ČR po celou dobu trestního řízení. Zahájení řízení o správním vyhoštění a vydání rozhodnutí o správním vyhoštění z důvodu v

napadeném rozhodnutí uváděném považuje za projev neúčelného formalismu. Připomněl, že v případě, kdy by opustil v zájmu předcházení svému vyhoštění dobrovolně území ČR, porušil by tím svou jinou zákonnou povinnost a zároveň by tím přispěl k tomu, že by na něho v souladu s trestním řízením mohl být vydán příkaz k zatčení, či by s ním muselo být vedeno řízení proti uprchlému se všemi jeho negativními následky pro samotného obviněného. Považuje za nelogické vyhošťovat cizince, který má v rozhodném období povinnost na území ČR zůstat.

Další námitka žalobce směřuje proti postupu správního orgánu I. stupně. Tvrdí, že při jednání uvedl, že má citový vztah s paní N. T. N. Podle jeho názoru tato skutečnost měla generovat mnoho otázek ve vztahu k dostatečnému prověření existence případného nepřiměřeného zásahu do rodinného a soukromého života. Správní orgán I. stupně se informací o uvedeném vztahu žalobce již více nezabýval, ve svém odůvodnění rozhodnutí pouze velmi stroze konstatoval, že družka není státním občanem ČR nebo EU a tedy zásah do rodinného a soukromého života žalobce nebude nepřiměřený. Takové vypořádání se s otázkou přiměřenosti rozhodnutí je naprosto nedostatečné a zakládá nezákonnost pro rozpor s ustanovením § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu. Za nedostatečné označil pokus žalovaného odstranit nedostatky správního orgánu I. stupně dodatečným odůvodnění, jelikož neučinil dodatečné dokazování, tedy blíže neosvětlil intenzitu uvedeného vztahu, pobytový status družky žalobce ani další skutečnosti, jež mohou založit případně i ve spojitosti s konkrétními okolnostmi případu nepřiměřenost napadeného rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Zároveň se žalovaný neměl nevypořádat se všemi okolnostmi demonstrativně obsaženými v ustanovení § 174a zákona č. 326/1999 Sb., z čehož žalobce dovodil nezákonnost rozhodnutí.

Žalovaný nesouhlasí s námitkami žalobce. K tvrzené zákonné povinnosti pobývat po dobu trestního řízení na území České republiky, žalovaný uvádí, že mu není známo, že by žalobce takovou povinnost měl, ani z jakého právního předpisu mu tato povinnost vyplývá. Žalovaný je naopak přesvědčen, že v době trestního řízení není cizinec bez dalšího povinen pobývat na území České republiky. Doplnil, že správní řízení je samostatné řízení, které není vyloučeno ani podmíněno vedením trestního řízení. V zákoně o pobytu cizinců nenalezneme ustanovení, kde by bylo uvedeno, že pokud je s cizincem vedeno trestní řízení, nelze mu vydat rozhodnutí o správním vyhoštění. Citovaný zákon také neřeší pro cizince, se kterým je vedeno trestní řízení, pobytový status, tzn. že zákon vůbec nepředpokládá, že by cizinci, se kterým je vedeno trestní řízení, bylo v souladu se zákonem umožněno na území České republiky pobývat a tedy mu z takového důvodu pobyt legalizovat. Jestliže tedy zákon v takovém případě nejen nepředpokládá, resp. neumožňuje po dobu trestního řízení vedeného s cizincem jeho legální pobyt na území České republiky, pak nelze obecně bez dalšího dovozovat jakousi obecnou oprávněnost cizince po dobu trestního řízení pobývat na území České republiky. Žalovaný naopak připomíná, že tento zákon předpokládá situaci, kdy je cizinci uloženo správní vyhoštění a tedy není oprávněn pobývat po určitou dobu na území, aby mu bylo dle § 122 odst. 2 citovaného zákona uděleno vízum nebo umožněn vstup na území, pokud je účelem vstupu na území předvolání státního orgánu České republiky. Z uvedeného je tedy zřejmé, že zákon počítá se situací, že je-li v době uložení správního vyhoštění vedeno trestní řízení, aby byl v takovém případě umožněn cizinci časově omezený vstup na území v případě předvolání v trestní věci apod. S ohledem na výše uvedené se žalovaný domnívá, že postupoval v souladu se zákonem, jestliže konstatoval, že žalobce svým jednáním naplnil skutkovou podstatu ustanovení § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o pobytu cizinců. Podle názoru žalovaného nebylo v daném případě porušeno ani ústavně zaručené právo žalobce na spravedlivý proces. Žalovaný je přesvědčen, že otázka „přepjatého

formalismu“, tak jak je řešena v rozsudku Nejvyššího správního soudu, netýká předmětného správního řízení ve věci správního vyhoštění a že jej proto na daný případ nelze aplikovat.

Žalovaný je dále přesvědčen, že se zákonným způsobem vypořádal s ustanovením § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců a tedy že otázku dopadu do soukromého a rodinného života žalobce posoudil řádně a přezkoumatelným způsobem. Dodal, že v rozhodnutí o odvolání, stejně jako v prvostupňovém rozhodnutí nebyl jakkoli popřen charakter vztahu žalobce ke své přítelkyni, tzn. že tvrzení žalobce nebylo zpochybněno (vztah žalobce s družkou byl vzat za prokázaný, a to s takovou intenzitou, jak jej žalobce popsal), a proto žalovanému není zřejmé, proč žalobce napadá skutečnost, že v této otázce nebyl řádně zjištěn skutkový stav věci. Žalobce měl právo se k této otázce vyjádřit a svého práva využil jak ze spisového materiálu vyplývá a jak bylo popsáno v žalobou napadeném rozhodnutí. Jestliže žalovaný ani správní orgán I. stupně tvrzení žalobce o jeho vztahu s přítelkyní nikterak nerozporují, nelze přisvědčit námitce žalobce, že nebyla blíže osvětlena intenzita uvedeného vztahu, neboť bylo na žalobci, aby tento vztah více osvětlil, jestliže byl ze strany správního orgánu I. stupně k dané věci dotazován a současně měl možnost se před vydáním rozhodnutí k věci vyjádřit ve smyslu ustanovení § 36 zákona č. 500/2004 Sb. Žalovaný pak podotýká, že se žalobce ke svému údajnému vztahu konkrétněji nevyjádřil ani v podaném odvolání ani v podané žalobě, a proto je žalovaný názoru, že takto obecné námitce bez konkretizace důvodů nepřiměřenosti nelze přihlídnout.

Podle žalovaného se žalobce stejným způsobem, pouze obecně, vyjadřuje k nezákonně řešené otázce přiměřenosti, aniž blíže uvádí, v čem údajnou nezákonnost spatřuje, resp. z jakých skutečností správním orgánem nezjištěných ji dovozuje. Žalovaný je přesvědčen, že není jeho povinností ani povinností soudu, aby shledaly nezákonnost obecně konstatovaného tvrzení, aniž by žalobce uvedl podrobně důvody a skutečnosti, ze kterých tvrzenou nezákonnost dovozuje.

Žalobce při jednání soudu předložil listinný důkaz, a to informaci o důvodech neudělení dlouhodobého víza žalobci ze dne 19. 3. 2012 a dále žádost o nové posouzení důvodu neudělení dlouhodobého víza ze dne 29. 3. 2012. V této souvislosti poukázal na ustanovení § 60 odst. 7 zákona o pobytu cizinců.

O žalobě rozhodl nejprve Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 14. 8. 2012 č.j. 1 A 37/2012-44, kterým žalobu zamítl a konstatoval, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud vycházel z toho, že žalobce nepopírá skutková zjištění správních orgánů o tom, že pobýval na území České republiky bez víza, ač k tomu nebyl oprávněn, nebo bez platného oprávnění k pobytu. Přihlédl k tvrzení žalobce, že pobýval na území ČR v dobré víře, když měl za to, že po dobu trestního řízení nemohl odcestovat z území ČR. Za druhou stěžejní námitku soud označil nedostatečné zjištění existence případného nepřiměřeného zásahu do rodinného a soukromého života. V odůvodnění rozsudku soud nejprve uvedl, že výsledky předchozího trestního řízení týkajícího žalobce nejsou pro řízení o správním vyhoštění nikterak závazné. Jde o nezávislá řízení, kdy navíc řízení o správním vyhoštění nemá trestní charakter ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, nýbrž představuje preventivní opatření v oblasti kontroly přistěhovalectví. Úkolem správního orgánu bylo výlučně zkoumat to, zda byly naplněny podmínky pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2. zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Městský soud dále konstatoval, že poučovací povinnost orgánů činných v trestním řízení není tak rozsáhlá, aby musely poučovat cizince o nutnosti vyřídit si povolení k pobytu na území členských států Evropské unie.

Ani námitce nepřiměřeného zásahu do osobního a rodinného života městský soud nepřisvědčil s tím, že z výpovědi žalobce nevyplynulo, že by pro něj správní vyhoštění znamenalo intenzivnější zásah do soukromého a rodinného života. Soud přitom vzal v potaz, že žalobce uvedl, že má v České republice družku, která pobývá v Ústí nad Labem, nedokázal však uvést, kde přesně v Ústí nad Labem bydlí, neměl ani zájem na tom, aby byla informována o jeho zajištění. Uzavřel, že žalobce nikdy nepopsal pevnost, hloubku ani trvalost jejich vztahu, z čehož by mohly správní orgány dovodit namítaný zásah. Městský soud též poukázal na to, že žalovaný vyloučil, že by žalobce měl na území České republiky legální ekonomické vazby, jestliže si nezabezpečil povolení k pobytu, které by ho opravňovalo k ekonomické činnosti.

K listinám, které žalobce předložil při jednání soudu a k odkazu na ustanovení § 60 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, soud konstatoval, že k nim nemůže přihlídnout, neboť tyto nebyly vzneseny v době pro podání žaloby.

Proti rozsudku městského soudu podal žalobce kasační stížnost, v níž mimo jiné namítal nepřezkoumatelnost rozsudku pro nedostatek důvodu rozhodnutí. Městskému soudu žalobce vytýkal, že se nevypořádal s jeho zásadní námitkou, že proti němu bylo vedeno trestní řízení, tudíž měl právo a dle svých slov i povinnost se zdržovat na území České republiky, aby se mohl účastnit řízení ve své věci a aby mohl být k dispozici orgánům činným v trestním řízení. Z tohoto důvodu má za to, že po dobu trestního řízení jej nebylo možno podrobit správnímu vyhoštění.

Této námitce Nejvyšší správní soudu přisvědčil, neboť zjistil, že žalobce v žalobě uplatnil námitku, kterou se snažil prokázat, že v době od jeho propuštění z vazby do 16. 5. 2012, kdy proti němu bylo skončeno trestní řízení mu nemohlo být uloženo správní vyhoštění, a to z důvodu běžícího trestního řízení, jehož se má právo účastnit, a jak sám dovozuje, dokonce povinnost se účastnit, resp. být k dispozici orgánům činným v trestním řízení. Zdůraznil, že proti takto formulované námitce se vymezoval ve své argumentaci i žalovaný ve vyjádření k žalobě a je tedy zřejmé, že šlo o otázku, která byla mezi stranami sporná.

Nejvyšší správní soud konstatoval, že napadený rozsudek městského soudu neobsahuje náležité vypořádání uvedené námítky, a označil ho za částečně nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Městskému soud vytkl, že z jeho rozhodnutí není patrné hodnocení, zda je možné uložit správní vyhoštění cizinci, proti němuž je vedeno trestní řízení, k čemuž směřovala žalobní námitka.

Ostatní námitky, s nimiž se městský soud vypořádal v rozsudku napadeným kasační stížností, Nejvyšší správní soud neshledal důvodnými.

Konkrétně se neztotožnil s námitkou žalobce, že měl být poučen o povinnosti vyplývající z § 103 písm. a) zákona o pobytu cizinců dostavit se první pracovní den následující po dni propuštění ze zabezpečovací detence, z vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody na policii, pokud není držitelem platného cestovního dokladu a víza, je-li podmínkou jeho pobytu na území. Plně se ztotožnil s městským soudem, že orgány činné v trestním řízení nemají na základě právních předpisů regulujících jejich činnost povinnost poučovat cizince o jeho případné povinnosti dle § 103 písm. a) zákona o pobytu cizinců, a to ani tehdy, když rozhodují ve věcech vazby. Takovou povinnost nelze dovodit ani u správních orgánů působících ve věcech vstupu a pobytu cizinců na území České republiky, třebaže na tyto orgány dopadá zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, který v § 4 odst. 2 obecně upravuje poučovací povinnost.

Nejvyšší správní soud neshledal pochybení správních orgánů ani při zjišťování skutkového stavu ve vztahu k otázce, zda by rozhodnutí o vyhoštění představovalo nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobce. Konstatoval, že samotná

skutečnost, že žalobce má na území České republiky družku, nepředstavuje bez dalšího překážku uložení správního vyhoštění ve smyslu § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Pro takový závěr by musela svědčit skutečnost, že jeho vztah s družkou je intenzivní a trvalý a že by správní vyhoštění nutně znamenalo zpretrhání této vazby, což by způsobilo nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobce. Uzavřel, že tyto kvality vztahu žalobce neprokázal, když nevěděl ani tak základní informace o osobě své družky, jako jsou její datum narození či přesné místo, kde se v Ústí nad Labem zdržuje, dokonce ani nepožadoval, aby správní orgán informoval jeho družku o jeho zajištění.

O žalobě rozhodl městský soud znovu rozsudkem č.j. 1 A 37/2012-69 ze dne 19. 3. 2013, v němž měl za úkol zhodnotit námitku žalobce, kterou se snažil prokázat, že v době od jeho propuštění z vazby do 16. 5. 2012, kdy proti němu bylo skončeno trestní řízení, mu nemohlo být uloženo správní vyhoštění, a to z důvodu běžícího trestního řízení, jehož se má právo účastnit, a jak sám dovozuje, dokonce povinnost se účastnit, resp. být k dispozici orgánům činným v trestním řízení.

K té to námitce žalovaný ve vyjádření uvedl, že žalobce sice dovozuje jakousi obecnou oprávněnost či povinnost pobytu na území České republiky v době vedení trestního řízení, ale v žalobě dále nerozvedl, z jakého ustanovení taková povinnost vyplývá, a ani žalovanému není známo, že by žalobce takovou povinnost měl. Žalovaný je přesvědčen, že v době trestního řízení není cizinec bez dalšího povinen pobývat na území České republiky. Ani zákon o pobytu cizinců neřeší pro cizince, s nímž je vedeno trestní řízení, pobytový status, tzn. že zákon vůbec nepředpokládá možnost cizinci, se kterým je vedeno trestní řízení, z tohoto důvodu pobyt legalizovat. Žalovaný dále ve vyjádření konstatoval, že dle § 122 odst. 2 zákona o pobytu cizinců může být cizinci uděleno vízum nebo umožněn vstup na území, pokud je účelem vstupu předvolání státního orgánu České republiky. Dle žalovaného tak zákon počítá se situací, kdy v době uložení správního vyhoštění je vedeno trestní řízení, aby v takovém případě byl umožněn vstup cizinci na území České republiky v případě předvolání v trestní věci.

Soud se s touto argumentací ztotožnil. V odůvodnění rozsudku uvedl, že povinností žalobce bylo podle § 103 písm. a) zákona o pobytu cizinců dostavit se první pracovní den následující po dni propuštění ze zabezpečovací detence, z vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody na policii, přičemž nebylo povinností žádného správního orgánu o této povinnosti žalobce poučovat. Bylo tak v jeho zájmu, aby si upravil režim pobytu na cizím území. Nelze připustit ani námitku žalobce, že jeho povinností bylo setrvat na území ČR, neboť zde probíhalo trestní řízení. Ze zákona o pobytu cizinců nevyplývá, že by cizince opravňovalo k pobytu na území členských států samotné probíhající trestní řízení. Povinnost pobývat na území České republiky, v době probíhajícího trestního řízení, neupravuje ani trestní řád. Povinností trestně stíhaného je sdělit orgánům činným v trestním řízení místo pobytu. V případě, že by nešlo věc vyřídit z ciziny, státní orgán České republiky předvolá cizince, přičemž policie mu za tímto účelem udělí vízum nebo povolí vstup, v souladu ustanovením § 122 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Soud tak dospěl k závěru, že probíhající trestní řízení neopravňuje cizince pobývat na území členského státu bez povolení k pobytu.

Soud však vycházel z toho, že žalobce při jednání konaném dne 19. 3. 2013 argumentoval tím, že doklady si nešel vyřídit, protože nerozumí česky a nikým nebyl poučen a že si připustil svou chybu, když se na policii dostavil až třetí den. Na svou obhajobu tehdy uvedl, že byl nesprávně poučen ze strany právního zástupce, který ho zastupoval v trestním řízení. Soud k této mimořádné skutečnosti přihlédl a to s ohledem na zásady zakotvené v ustanovení § 4 správního řádu, především z toho důvodu, že správní orgán je ze zákona povinen chránit práva a zájmy občanů, občanům poskytovat pomoc a poučení, aby pro

neznalost právních předpisů neutrpěli v řízení újmu (§ 4 odst. 2 správního řádu). Soud při posuzování dané situace přihlédl k nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 188/04, podle něhož správní orgány jsou povinny poskytnout účastníkům řízení pomoc či poučení a dát jim příležitost odstranit nesprávnost. Ústavní soud zde mimo jiné konstatoval: „*jestliže se této pomoci občanům jako účastníkům řízení nedostane, a tedy ani ochrana jejich zájmů není zajištěna, potom činnost Správního orgánu vykazuje zjevné nedostatky a je v rozporu s principy právního státu založeného na úctě k právům občanů (čl. 1 Ústavy)...Není možné, aby správní orgány v řízení pouze důsledně vyžadovaly plnění povinností ze strany občanů a nedbají přitom o ochranu jejich zájmů. Výrazem tohoto postupu přepjatý formalismus, jehož důsledkem je sofistikované zdůvodňování zjevné nespravedlnosti, a tím dochází k porušení čl. 36 Listiny...*“

V předchozím rozsudku soud uzavřel, že správní orgán měl přihlídnout k mimořádné situaci žalobce, neboť jemu vypršela platnost povolení k dlouhodobému pobytu v době, kdy byl ve vazbě pro podezření ze spáchání trestného činu, z jehož obvinění byl později zproštěn. Navíc ke správnímu orgánu se dostavil po třech dnech od propuštění z vazby, což nelze považovat za závažné porušení právních předpisů.

Proti tomuto rozsudku podal kasační stížnost žalovaný, který argumentoval tím, že tvrzení právního zástupce o tom, že se žalobce dostavil na policii třetí den po propuštění z vazby, je zcela mylná a v rozporu se skutkovým stavem, který je patrný ze správního spisu.

O kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem č.j. 9 As 28/2013-35 ze dne 20. 6. 2013, kterým znovu zrušil rozsudek Městského soudu v Praze. Především mu vytkl, že přestože se nedostavil pověřený pracovník žalovaného k ústnímu jednání, kde právní zástupce uvedl, že jeho klient se dostavil k policii po třech dnech po propuštění z vazby, nezbavilo ho to povinnosti hodnotit toto tvrzení i ve vztahu k dalším skutečnostem, vyplývajícím ze správního spisu. Nejvyšší správní soud konstatoval, že o skutkovém závěru městského soudu, že se žalobce dostavil krátce po svém propuštění na policii, pochybnosti, nebylo možné přisvědčit závěru o přepjatém formalismu. Právě námitky proti závěru městského soudu o přepjatém formalismu správního orgánu při vydání napadeného rozhodnutí shledal Nejvyšší správní soud důvodnými.

Městský soud v Praze znovu přezkoumal dle ustanovení § 75 s.ř.s. napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu s tím, že přihlédl k právnímu názoru vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí tak, jak vyplývá z ustanovení § 110 odst. 3 s.ř.s. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba **není** důvodná.

Při jednání konaném dne 16. 8. 2013 soud vyslechl žalobce, který uvedl, že spoléhal na rady svého právního zástupce a předtím, než kontaktoval policii, snažil se obstarat vše, co se týká sociálního pojištění a dokladů k podnikání.

Na návrh právního zástupce byla vyslechnuta i partnerka žalobce, která uvedla, že jejich známost trvá více jak sedm let, seznámili se v roce 2007, přestože každý má jinou adresu uvedenou v průkazech, fakticky bydlí spolu a mají společné dítě, narozené v roce 2006. Po upozornění soudu na rozpor mezi tvrzeným rokem seznámení a datem narození dítěte, se žalobkyně opravila a uvedla, že se se žalobcem seznámili již v roce 2006.

Při ústním jednáním se žalobce snažil přesvědčit soud především o tom, že udělení správního vyhoštění by znamenalo pro žalobce a jeho blízké nepřiměřený zásah do jejich rodinného a soukromého života. K tomu soud uvádí, že námitkou týkající se existence

nepriměřeného zásahu do rodinného a soukromého života se zabýval žalovaný v napadeném rozhodnutí, přičemž soud v prvním rozsudku se s jeho závěry ztotožnil. Je třeba připomenout, že žalovaný nezpochybnil vztah mezi žalobcem a jeho družkou. Poukázal na vyjádření žalobce, který uvedl, že on bydlí v Praze, zatímco ona v Ústí nad Labem, kde přesně však nevěděl. Žalovaný vycházel také z toho, že žalobce neměl zájem o to, aby byla partnerka informována o jeho zajištění. Také poukázal na skutečnost, že žalobce v odvolání, které sepisoval s pomocí právního zástupce nepopsal pevnost, hloubku ani trvalost svého vztahu, z něhož by mohl žalovaný dovodit osobní zásah. Žalovaný také vyloučil, že by měl žalobce na území ČR legální ekonomické vazby, když si nezabezpečil povolení k pobytu, které by ho opravňovalo k výkonu výdělečné činnosti.

Podle názoru soudu správní orgány splnily tuto povinnost, neboť z jeho výpovědi, z odvolání, ani z žaloby nevyplývá, že by pro žalobce znamenalo vyhoštění intenzivnější zásah do soukromého a rodinného života. Pokud žalobce společně s partnerkou při jednání soudu tvrdili, že žijí společně a mají dítě, soud toto tvrzení považuje za nevěrohodné a účelové, neboť jde bezesporu o tak podstatné okolnosti, které by žalobce zajisté uvedl již během správního řízení, popřípadě by je zmínil v podané žalobě.

Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozhodnutí, tvrzení o návštěvě policie nebyla v řízení jakýmkoli způsobem doložena (např. protokolem či jiným záznamem jednání před policií), ani ze správního spisu žádným způsobem nevyplývá, že by k této návštěvě mělo dojít. Soud upozornil, že v případě, kdyby se žalobce na policii skutečně dostavil, musela by mít taková návštěva určitý výstup (ať by šlo např. o záznam z tohoto jednání, případně konkrétní kroky, které by žalobce činil ohledně své pobytové situace), na což by mohlo být ze strany žalobce poukázáno, žalobce na nic takového však nepoukázal. Zástupce žalobce navíc tuto námitku sdělil až při jednání soudu, přičemž žádným způsobem neobjasnil, proč se pojednou v tvrzení o návštěvě policie odchyluje od předešlých tvrzení, která byla uplatněna do té doby před správními orgány i městským soudem.

Za této situace městský soud trvá na svém názoru, že povinností žalobce bylo podle § 103 písm. a) zákona o pobytu cizinců dostavit se první pracovní den následující po dni propuštění ze zabezpečovací detence, z vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody na policii, přičemž nebylo povinností žádného správního orgánu o této povinnosti žalobce poučovat. Bylo tak v jeho zájmu, aby si upravil režim pobytu na cizím území. Nelze připustit ani námitku žalobce, že jeho povinností bylo setrvat na území ČR, neboť zde probíhalo trestní řízení. Ze zákona o pobytu cizinců nevyplývá, že by cizince opravňovalo k pobytu na území členských států samotné probíhající trestní řízení. Povinnost pobývat na území České republiky, v době probíhajícího trestního řízení, neupravuje ani trestní řád. Povinností trestně stíhaného je sdělit orgánům činným v trestním řízení místo pobytu. V případě, že by nešlo věc vyřídit z ciziny, státní orgán České republiky předvolá cizince, přičemž policie mu za tímto účelem udělí vízum nebo povolí vstup, v souladu ustanovením § 122 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Soud tak dospěl k závěru, že probíhající trestní řízení neopravňuje cizince pobývat na území členského státu bez povolení k pobytu.

K poučovací povinnosti správních orgánů se vyjádřil Nejvyšší správní soud již v předchozím rozsudku a na jeho závěry je nutné odkázat. Podstatné je, že poučovací povinnost správního orgánu dle § 4 odst. 2 správního řádu nezahrnuje poskytování komplexního návodu, co by účastník měl nebo mohl v daném případě dělat, aby dosáhl žádaného účinku, ale jen pomoc k tomu, aby mohl zákonem stanoveným způsobem dát najevo, co hodlá v řízení učinit (srov. rozsudek ze dne 13. 10. 2010, č. j. 1 As 51/2010 - 214, publikovaný pod č. 2235/2011 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 14. 10. 2010, č. j. 5 As 1/2010

76). Poučení o povinnosti vyplývající z § 103 písm. a) zákona o pobytu cizinců by tak šlo nad rámec poučovací povinnosti zakotvené v § 4 odst. 2 správního řádu. Nelze připustit ani argumentaci právního zástupce, který uvedl na svou obranu, že žalobce byl svým tehdejší advokátem chybně poučen, neboť na takové případy pamatuje § 24 zákona č. 58/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, nelze však z něho dovodit závěr o přepjatém formalismu správního orgánu.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že žalobci bylo v souladu se zákonem uloženo správní vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2. zákona o pobytu cizinců, dle kterého policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizinci, pobývá-li cizinec na území bez víza, ač k tomu není oprávněn, nebo bez platného oprávnění k pobytu. Správní vyhoštění bylo v nynější věci uloženo, jelikož žalobce na území České republiky bez platného víza pobýval od 3. 5. 2011 do 15. 10. 2011, kdy byl kontrolován ze strany policie. Vzhledem k výše uvedenému, soud zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který měl ve věci úspěch, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 16. srpna 2013

JUDr. Miroslava Hrehorová
samosoudkyně